PREZENTACE K PŘEDSNĚMOVÉ DISKUZI

SKAUT

PŘEDSNĚMOVÁ DISKUZE 2026/27

PRAVIDELNÉ JMENOVÁNÍ STAROSTY

Podrobný materiál před Valným sněmem 2027 k možným přístupům, jak ve vnitřním právu zakotvit pravidelné jmenování starosty.

Prezentace vytvořena pomocí Claude Design na základě materiálů ze Skautské křižovatky

PROČ SE TOMUTO TÉMATU VĚNUJEME?

> *Valný sněm ukládá Náčelnictvu, aby do předsněmové diskuze předložilo příštímu řádnému Valnému sněmu Junáka – českého skauta možné přístupy, jak ve vnitřním právu zakotvit pravidelné jmenování starosty.“*

Usnesení XVII. VSJ/11 · Valný sněm Junáka – českého skauta v Olomouci

KDO MATERIÁL PŘIPRAVIL A S JAKÝM CÍLEM

K naplnění usnesení Náčelnictvo v červnu 2024 ustanovilo **pracovní skupinu** pod vedením bratra Ladislava Pelcla – Bilba a za účasti zástupců původních navrhovatelů tématu.

Skupina se zabývala tím, jakým způsobem by mohla být do budoucna jmenována starostka či starosta, a představuje varianty včetně výhod, nevýhod a způsobu legislativního zakotvení.

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA

- Hodnotící materiály posledního výběrového řízení na starostu
- Praxe a zkušenosti jiných, nejen skautských organizací
- Zmapování variant, jejich parametrů a dopadů

POSTUP DISKUZE

JAK VÉST DISKUZI NA SNĚMU JEDNOTKY

V předsněmové diskusi bychom rádi dali příležitost všem organizačním jednotkám, aby nám mohly poskytnout zpětnou vazbu k předloženým variantám a také vyjádřit své postoje k tématu.

1 PŘED SNĚMEM

Seznamte se individuálně s celým materiálem a popsanými variantami. V rámci přípravy se domluvte, zda budou téma a jednotlivé varianty alespoň stručně představeny delegátstvu přímo na sněmu jednotky.

2 NA SNĚMU

Vyhraďte si čas na diskuzi, případně i na základní představení možných variant: přibližně **5–10 minut** na představení a **30–40 minut** na diskuzi.

JAK ZAZNAMENAT VÝSTUPY DISKUZE

Pohled jednotky a podněty k variantám prosím zaznamenejte nejpozději **31. 1. 2027** do online formuláře. Vyplnit jej může každé středisko i VOJ, jednou za jednotku.

USNESENÍ JAKO PODNĚT

„Sněm střediska XYZ shledává jako nejvhodnější pro jmenování starosty variantu X)"

USNESENÍ NADŘÍZENÉMU SNĚMU

„Sněm střediska XYZ navrhuje krajskému sněmu kraje ABC přijmout usnesení na podporu varianty X) jmenování starosty."

PRAVIDELNÉ JMENOVÁNÍ STAROSTY

DO DISKUZE PŘEDKLÁDÁME TŘI VARIANTY A JEDNU INFORMATIVNÍ

Varianty se liší formou výběru, pravidelností a tím, kdo výběr provádí. Variantu s přímou volbou jsme rozpracovali pro vysvětlení, ale její přijetí nedoporučujeme.

KONTEXT

ROZLOŽENÍ PRAVOMOCÍ ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ

Nastaveno přijetím Stanov na X. Valném sněmu Junáka – českého skauta ve Vsetíně v roce 2001.

NÁČELNICTVO

Strategický orgán složený z dobrovolníků. Je odpovědné mj. za **jmenování starosty** (a uděluje souhlas se jmenováním členů Výkonné rady), schvalování rozpočtu a zpráv o hospodaření, a úkoluje starostu v čele Výkonné rady (hlava 10, čl. 118).

VÝKONNÁ RADA

Výkonný orgán jednající jménem organizace (hlava 11). Její působnost vykonává **starosta** nebo ti, které starosta pověří — zejména zpravodajové Výkonné rady.

KONTEXT

DOSAVADNÍ PRAXE JMENOVÁNÍ STAROSTY

2002

František Šmajcl – Riki

Na základě výběrového řízení

2007

Josef Výprachtický – José

Na návrh dosavadního starosty

2018

Josef Výprachtický – José

Na základě výběrového řízení

> *Starostu jmenuje Náčelnictvo, které jej nemůže odvolat; může pouze jmenovat starostu nového.“* — čl. 133 Stanov

Na XVII. valný sněm v Olomouci byly z několika krajů předloženy návrhy usnesení vyjadřující přesvědčení, že by bylo vhodnější obsazovat pozici starosty v pravidelných intervalech.

VARIANTY ŘEŠENÍ

PŘEHLED VARIANT A JEJICH PARAMETRŮ

VARIANTA	PRAVIDELNOST	FORMA VÝBĚRU	KDO VYBÍRÁ
1) Stávající stav	Není stanoveno	Není stanoveno	Náčelnictvo
2) Pravidelně, volná forma	6 let	Není stanoveno	Náčelnictvo
3) Pravidelně, výběrové řízení	6 let	Výběrové řízení	Náčelnictvo
Informativní: přímá volba	6 let	Přímá volba	Valný sněm

Varianty počítají i s možností nestandardního vstupu Náčelnictva při mimořádných situacích — z takového postupu se Náčelnictvo zodpovídá na následujícím Valném sněmu.

VARIANTA 1 Z 3

VARIANTA 1

Náčelnictvo, nepravidelně, bez předepsané formy — stávající stav

VARIANTA 1

POPIS A PARAMETRY

Současný stav je ukotven ve Stanovách Junáka – českého skauta (čl. 133). Slouží jako zrcadlo pro posouzení přínosů a rizik případných změn.

Požadavky na kandidáty a termín výběru Náčelnictvo stanoví ad hoc.

PARAMETRY

- Změna starosty probíhá na základě rozhodnutí Náčelnictva
- Není pevně stanovena délka období ani forma výběru

VARIANTA 1

VÝHODY A NEVÝHODY

VÝHODY

- Konzervativně stabilní model, založený na dlouhodobé spolupráci Náčelnictva a starosty
- Zachování úplné autonomie Náčelnictva — svoboda řešit obsazení pozice flexibilně
- Menší organizační i finanční náročnost

NEVÝHODY

- Nedostatečně posiluje kulturu otevřené organizace
- Případní zájemci nemají možnost se na roli připravovat
- Nemožnost změnu plánovat a připravovat se na ni

Legislativní zakotvení: odpovídá současnému znění Stanov, nevyžaduje žádnou změnu vnitřního práva. Příklad usnesení: „Valný sněm diskutoval i jiné možnosti způsobu jmenování starosty a shledává současný stav za vyhovující."

VARIANTA 2 Z 3

VARIANTA 2

Náčelnictvo, pravidelně, bez předepsané formy

VARIANTA 2

POPIS A PARAMETRY

Starostu vybírá Náčelnictvo pravidelně, v **šestiletém cyklu**, forma výběru není pevně určena.

Náčelnictvo provede proces v druhém roce svého funkčního období tak, aby nový starosta nastoupil přibližně rok před Valným sněmem.

PARAMETRY

- Náčelnictvo jmenování provádí po 6 letech
- Náčelnictvo má možnost výjimečně postup upravit (zkrátit/prodloužit lhůtu, jmenovat dříve apod.), zodpovídá se pak Valnému sněmu
- Není pevně stanovena forma či proces výběru

VARIANTA 2

VÝHODY A NEVÝHODY

VÝHODY

- Posiluje kulturu otevřené organizace
- Větší předvídatelnost a transparentnost procesu změny
- Zachování autonomie Náčelnictva, umožňuje zvolit formu odpovídající situaci

NEVÝHODY

- Nepredikovatelná organizační a časová náročnost
- Riziko zpomalení práce Kanceláře ústředí a Výkonné rady v letech kolem výběru
- Riziko vyšších obav zaměstnanců a Výkonné rady z dopadů změny

Legislativní zakotvení: Pro schválení této varianty by Valný sněm mohl schválit např. takovéto usnesení: „Valný sněm považuje za žádoucí jmenovat starostu pravidelně, a to přibližně po šesti letech. Valný sněm ukládá Náčelnictvu zakotvit pravidla pro pravidelné jmenování starosty v řádu."

VARIANTA 3 Z 3

VARIANTA 3

Náčelnictvo, pravidelně, výběrovým řízením

VARIANTA 3

POPIS A PARAMETRY

Starostu vybírá Náčelnictvo na základě určené formy — **výběrového řízení** — pravidelně, v šestiletém cyklu.

Na základě minulých zkušeností víme, že proces výběru trvá přibližně 6–12 měsíců, z toho samotné výběrové řízení 3–6 měsíců.

PARAMETRY

- Jmenování probíhá na základě výběrového řízení, po 6 letech
- Náčelnictvo má možnost výjimečně postup upravit (zkrátit/prodloužit lhůtu, jmenovat dříve apod.), zodpovídá se pak Valnému sněmu
- Náčelnictvo provede proces v druhém roce svého funkčního období tak, aby nový starosta nastoupil přibližně rok před Valným sněmem

VARIANTA 3

VÝHODY A NEVÝHODY

VÝHODY

- Posiluje kulturu otevřené organizace
- Větší předvídatelnost a transparentnost procesu změny
- Zachování autonomie Náčelnictva při jmenování starosty

NEVÝHODY

- Vyšší organizační a časová náročnost
- Riziko zpomalení práce Kanceláře ústředí Junáka – českého skauta a Výkonné rady v rozvojových a nových projektech, složitější udržení zaměstnanců v letech kolem výběrového řízení
- Riziko vyšších obav zaměstnanců a Výkonné rady z dopadů změny na pozici starosty, pravděpodobně nastane častěji než při variantě 1)

Legislativní zakotvení: Pro schválení této varianty by Valný sněm mohl schválit např. takovéto usnesení: „Valný sněm považuje za žádoucí jmenovat starostu pravidelně výběrovým řízením, a to přibližně po šesti letech. Valný sněm ukládá Náčelnictvu zakotvit pravidla pro pravidelné jmenování starosty výběrovým řízením v řádu."

POUZE PRO INFORMACI — NEDOPORUČENA

INFORMATIVNÍ VARIANTA

Valný sněm, pravidelně, přímou volbou — neurčená k projednávání

INFORMATIVNÍ VARIANTA

POPIS A PARAMETRY

Starosta je volen přímo, předem určenou skupinou volitelů, na předem určené období. Pro zjednodušení byla pro modelový příklad vybrána volba delegáty Valného sněmu.

PARAMETRY

- Jmenování probíhá po cca 6 letech, navázáno na frekvenci Valných sněmů
- Skupina volitelů stanovena jako delegáti Valného sněmu
- Výběr analogicky odpovídá volbě předsedů krajských rad

INFORMATIVNÍ VARIANTA

PROČ SE PŘÍMÁ VOLBA NEDOPORUČUJE

VÝHODY

- Posiluje kulturu otevřené organizace
- Silná demokratická legitimita pramenící ze suverenity Valného sněmu
- Zapojení širší členské základny může posílit identifikaci členů s vedením organizace

NEVÝHODY

- Ruší vztah nadřízenosti mezi Náčelnictvem a starostou
- Politizovala by odbornou funkci vrcholného manažera
- Zásadní zásah do Stanov, vyšší náročnost a riziko populismu
- Vyšší organizační náročnost, nesrovnatelná s ostatními volbami na Valného sněmu.
- Vyšší možné riziko populistického pojetí kandidatury i funkce.

Legislativní zakotvení by vyžadovalo změnu Stanov. Tato varianta není určena ke schvalování, jde jen o informativní variantu.

ZA OPONOU ROZHODOVÁNÍ

VYSVĚTLENÍ DOPORUČENÝCH PARAMETRŮ

ZDŮVODNĚNÍ PARAMETRŮ

JAK SE DOSPĚLO K ŠESTI LETŮM

Hledá se pravidelnost, která umožní realizaci strategických kroků, a zároveň zamezí pocitu „zabetonované" pozice.

3 roky	obvykle příliš krátké na změnu
6 LET	**rozumný kompromis**
9 let	příliš dlouhé bez přirozené revize

NEJDE O OJEDINĚLOU DÉLKU

Šestiletý cyklus se používá i u jiných manažerských pozic, kde je potřeba kombinovat stabilitu s pravidelným zhodnocením — např. u ředitelů škol. Do funkce má být možné být jmenován i opakovaně.

ZDŮVODNĚNÍ PARAMETRŮ

OPAKOVÁNÍ FUNKCE A MIMOŘÁDNÉ SITUACE

BEZ OMEZENÍ POČTU OBDOBÍ

Padla i úvaha o omezení na dvě funkční období, Náčelnictvo se k ní ale nepřiklonilo — jde o snahu zachovat flexibilitu. Pokračování má být možné, ale ne „automaticky" bez aktivního rozhodnutí.

PROSTOR PRO MIMOŘÁDNÉ SITUACE

Náčelnictvo může výjimečně postup upravit (zkrátit či prodloužit lhůtu, jmenovat dříve apod.), zodpovídá se pak na nejbližším Valném sněmu. Cílem cyklu je předvídatelnost a otevřenost, nikoli rigidní mechanické pravidlo.

ZDŮVODNĚNÍ PARAMETRŮ

PROČ MÁ JMENOVÁNÍ PROVÁDĚT NÁČELNICTVO

- Starosta je výkonný manažer, kterého má Náčelnictvo úkolovat a řídit
- Náčelnictvo může důkladněji vyhodnotit kompetence kandidátů než široké plénum sněmu
- Přímá volba by vytvořila dvojí demokratickou legitimitu a narušila logiku řízení

NENÍ TO SKAUTSKÁ SPECIALITA

Valná hromada / správní rada volí výkonné vedení, podobně jako rektor a orgány vysoké školy. Naopak volba delegáty Valného sněmu by nesla riziko „dvojkolejnosti" — dvou vrcholových orgánů s podobně silnou legitimitou.

ZDŮVODNĚNÍ PARAMETRŮ

JAK ZAKOTVIT PRAVIDLA DO VNITŘNÍHO PRÁVA

1

USNESENÍ SNĚMU

Valný sněm uloží svým usnesením Náčelnictvu povinnost provádět jmenování pravidelně.

2

ZAKOTVENÍ V ŘÁDU

Valný sněm uloží Náčelnictvu pravidla zakotvit v Řádu — dostatečně závazné a zároveň praktické.

Doporučení Náčelnictva

3

NOVELA STANOV

Valný sněm uloží Náčelnictvu připravit novelu Stanov — zásah na místě až ve chvíli, kdy je nezbytný.

Do budoucna lze uvažovat o stručném doplnění čl. 133 Stanov ve stylu: „jmenování starosty Náčelnictvo provádí zpravidla po šesti letech; podrobnosti stanoví řád." Zakotvení bude konzultováno s Rozhodčí a smírčí radou.

SHRNUTÍ A DALŠÍ KROKY

VYJÁDŘETE SVŮJ NÁZOR DO 31. 1. 2027

Krok 1

Proberte tři varianty a informativní variantu na sněmu jednotky.

Krok 2

Vyplňte online formulář, případně přijměte usnesení vyjadřující postoj jednotky.

Krok 3

Výstupy poslouží k doladění návrhů usnesení pro Valný sněm 2027.